

Idrottsminnen

Nr 4 - December 2017

Torbjörn Ek tilldelades "Hälsingeguldet 1970" främst för sina prestationer som bandyspelare inom klubblaget, samt för sitt utmärkta spel i landslaget, där han under året var en given spelare. Torbjörn var också en av de bästa spelarna i Ljusdals IF div II-lag i fotboll.

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap

Dags för ett nytt nummer av Idrottsminnen !!

I detta nummer av Idrottsminnen kommer vi ihåg 1970 års vinnare av Hälsingeguldet **Torbjörn Ek**, Ljusdals BK.

Vi berättar om **Erik Hagström**, Söderala, som under 1920–30 talet var bland de bästa i Sverige i kombinerat, skidor – backe.

Resultatet av **quiz-tävlingen** i förra numret av Idrottsminnen.

När "Snoddas" Nordgren **slog** igenom i Bandy matchen!

Vi berättar om **Studieresan** som våra medlemmar var med om i Stockholm.

Vi kan nu berätta att **Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap** tar över utdelningen av Hälsingeguldet tillsammans med vår samarbetspartner **Hälsinglands Sparbank**.

Skidsäsongen har ju så smått börjat och Lars Gösta berättar om **Sundins skidfabrik** hur det började och tills inriktningen ändrades och numera heter företaget Sunfab.

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap besöker **Glyshallen**.

Tyvär har ännu en **idrottsprofil** lämnat oss.

Välkomna till Idrottsminnen Nr.4 - 2017
Lars Hedlund

Kassörens ruta

Karl Erik Edling, Rolf Persson Norrala, Kjell-Erik Thomasson Ljusne, Stina Hedlund Gävle, Leif Sundell Ljusdal, Anders Strömberg Bergvik, Per Strömberg Stockholm, Hélène Fors Solna, Karl-Erik Olsson Viksjöfors, Kenneth Åslund Forsa, Rolf Dahlström, Göran Florén, Mikael Gisselsson, Margareta Hägg, Gun-Marie Tyve, Torbjörn Pettersson Söderhamn, Bengt Arne Pettersson, Göran Näsström, Hans Svedlund Hudiksvall samt Peter Backe Järfälla, hälsas med glädje och stor tacksamhet, varmt välkomna som nya medlemmar. 235 medlemmar, fördelade på: 198 enskilda medlemmar, 35 föreningar samt 4 idrottsförbund och kommuner har, hittills betalat medlemsavgiften.

Medlemsavgifter, annonsintäkter och verksamhetsbidrag är våra största inkomstkällor och alla hälsas varmt välkomna att stödja oss i vår strävan att bevara Hälsinglands digra och intressanta idrottshistoria till kommande generationer.

Vid anmälan av ny medlem, meddelande om adressändring, köp av annonsplats i Idrottsminnen eller begäran om utträde ur sällskapet så hör du av dig till vår kassör:

Owe Flodin, 070 569 08 31 eller oweflodin45@gmail.com

Vi hoppas på fortsatt stöd för bevarande av Hälsinglands idrottshistoria.

Torbjörn Ek – en av de riktigt stora

Att påstå att Torbjörn Ek var en stor idrottsprofil är absolut ingen överdrift. "Tobbe" började sin idrottskarriär hemma i Ljusdal och som 15-åring debuterade han i Ljusdals BK:s A-lag, det var på Ön i Edsbyn. Och bandy-Sverige hade sett ett underbarn. Så skrevs det i alla fall, i bland annat, kvällspressen.

I bandy blev han en av de största.

Det skulle bli fler stora rubriker när det gäller Torbjörn Ek. Med 102 A-landskamper och utsedd till Årets Man två gånger, 1970 och 1978, på sin meritlista. Just åren 1970 och 1978 spelade han SM-final med Ljusdals BK respektive Västerås SK. Det blev två SM-finaler till med LBK 1972 och 1975 och efter SM-guldet i bandy med Ljusdals BK 1975 vände han söderut och hans första anhalt blev Västerås och Västerås SK/BK.

Sedan gick flytten vidare till västkusten och där spelade Torbjörn i IFK Kungälv innan han blev tränare i laget. Han tränade också Ale/Surte och han var också svensk förbundskapten i bandy en kortare tid. Året var 1993. Men Torbjörn Ek var inte bara en duktig bandyspelare. Han var en duktig fotbollsspelare också, spelade division 2-fotboll med Ljusdals IF, allsvenskt med AIK åren 1971-1973 under sin studietid på GIH i Stockholm. Det blev 54 matcher i AIK, först som center, sedan som mittback och med Solnaklubben blev det ett SM-silver. När "Tobbe" sedan kom tillbaka hem till Ljusdal efter studietiden i Stockholm blev det allsvenskt fotbollsspel i GIF Sundsvall. Han var, tillsammans med Sten Ove "Putte"

Ramberg, den sista som spelade allsvenskt i båda sporterna. Någon förstå-sig-på-are menade förresten att Torbjörn Ek kunde ha blivit landslagsman i fotboll också om han varit aningen snabbare.

Torbjörn EK valdes postumt (2016) in i svensk bandys "Hall of Fame" och så här löd juryns motivering: "Underbarnet "Tobbe" gjorde allsvensk debut som 15-åring, VM-debut vid 19. På 102 landskamper blev det 89 mål. Av 33 VM-mål kom 21 mot Sovjet (Ryssland) och i Sovjet betraktades han som den allra bästa svenska bandyspelaren. Det blev totalt sex VM-silver och ett SM-guld för den starke genombrottsmannen från Ljusdal. Även allsvensk i fotboll".

Torbjörn Ek fick en stor utmärkelse till, Hälsingeguldet. Hälsinglands finaste idrottspris under många år. Året var 1970, det vill säga samma år som han spelade sina första SM-final. I SM-finalen blev det dock förlust mot Katrineholms SK.

Efter flera år ute i landet tog Torbjörn Ek med sig familjen hem till Ljusdal igen 1992. Han var då anställd av Svenska Spel och jobbade som etableringsansvarig i norr.

Leif Sundell

Torbjörn Ek avled i cancer i augusti 2010 (61 år gammal).

Erik Hagström stod på skidor första gången vid 2 års ålder.

Erik Hagström är ett namn som klingar gott i skidkretsar. Inte bara inom Hälsingland utan i hela vårt land. Han tillhörde i slutet av 1920-talet och i början av 1930-talet svenska eliten i kombinerad löpning, terräng och backe, och var flera gånger ytterst nära att vinna svenska mästerskapet.

Närmast kanske vid vinterspelet i Umeå 1931, då han vann längdmomentet med över 3 minuters försprång före tvåan och praktiskt taget endast behövde stå i de två backåken för att mästerskapet skulle vara bärgat till Söderhamns IF. Men maskningen låg inte för Eriks kynne och han gjorde ett par långa och stiliga luftfärder. Tyvärr råkade han gå omkull i det första, sedan han klarat nedslaget men fått skidorna undanslagna på den vattniga isen vid övergången till planet. Därmed rök det hägrande svenska mästerskapet, och han fick nöja sig med en 4:e placering. I och för sig själv en utmärkt placering, men i betraktande av vilka förutsättningar som förelåg för en verklig fullträff, rätt blygsam.

Ett par gånger till var Erik Hagström nära att vinna mästartiteln, men bägge gångerna fick ha nöja sig med 3:e placeringar, nämligen i Hudiksvall 1929 och Arvika 1930. Han blev också uttagen till det av Svenska Skidförbundet anordnade träningsläger i Klövsjö före olympiaden 1932 – dit dock inga kombinerade åkare sändes – och tillhörde också de av förbundet uttagna svenska representanterna vid ISF-spelen i Sollefteå 1934.

Då var emellertid oturen – ty man kan verkligen tala om sådan i detta sammanhang – framme, i det han råkade bryta av ena benet veckan före en DM tävling i Ångermanland (han tävlade detta år för Selångers SK). med påföljd att han fick lyssna på Jerrings referat i radio från Sollefteåspelen, till vilket han hade förberett sig synnerligen omsorgsfullt under lång tid, i stället för att vara med och kämpa med Johan Grøtttumsbrathen och de andra kombinerade hajarna.

Efter den lilla presentationen kan vi utan vidare övergå till själva ämnet, d.v.s. få höra hur det gick till när Erik Hagström fick intresset väckt för skidåkning och även en del smått och gott från hans mångåriga idrottsmannabana. Vi låter Erik själv föra ordet:

Erik Hagström 6 år

Enligt vad dom berättar för mig, skulle jag redan vid 2 års ålder en morgon ha rusat ut i de fria iklädd bara ett livstykke och en nattskjorta och ställt mig på ett par skidor, som stod ute på gårdsplanen hemma på Lötbacken i Söderala. Detta var mina första stapplande försök att stå på skidor. Sedan "lade jag av" några år men intresset försvann aldrig, och vid 7 års ålder var jag mogen att göra mitt första hopp i Baggberget, där vi smågrabbar i flera år sett Robert Sandström, Fryklund, Nordahl och de andra

friskusarna susa utför och gjort dem till idoler i vår fantasi.

Det tog lång tid innan jag förmådde klara av ett åk stående, men så en dag var det stolta ögonblicket inne. Jag hade åkt en hel eftermiddag och tumlat omkring i underbacken varje åk trots de mest energiska försök att hålla mig upprätt. Det var töväder och tungt före hela dagen, men på kvällskvisten blev det lite påfruset i överbacken, där inte solstrålarna låg på, och jag fick en hiskelig fart.

Jag blev rädd på en gång, men sedan jag gett mig iväg, var det för sent att ångra sig. Och att slänga omkull sig i överbacken gick för skams skull inte. Återstod således att ta Gud i hågen och fortsätta.

Och så kom jag till stupet. Där låg solstrålarna alltså på och snön var fortfarande våt och gav dåligt glid. Detta hade till följd att det på själva stupkanten högg i så att jag endast med uppbyggande av hela min förmåga kunde undvika att gå på huvudet. Vet sedan inte hur jag bar mig åt, men stod gjorde jag. Ända ner på uppbromsningsplanet, där jag med en om inte fulländad så dock acceptabel sväng avslutade det historiska åket, som till på köpet mätte hela 20 meter, på den tiden en anmärkningsvärd hopplängd i Söderalabacken. Personliga rekordet åkte väck med flera meter. Mitt unga livs triumf var hemförd. Saken var klar:

JAG SKULLE BLI BACKHOPPARE!

Jag hade ju stått i Baggbäret från toppen.

Vilken bragd!

Jag blev t.o.m. så inbiten backentusiast efter detta så jag åkte utan stavar – ty vad skulle en backhoppare ha sådana till – även till skolan. Det var nästan så att pojkar som använde sig av stavar föraktades. Men sedan började jag också med längdåkning. Härvidlag spelade Söderhamns Tidnings propagandatävlingar en stor roll. Alla grabbar skulle vara med i dessa tävlingar, och jag ville naturligtvis inte vara sämre än de andra. Och så blev jag så småningom back- och längdåkare.

- Vilket minne från din aktiva tid räknar du som ditt trevligaste?

- Svårt att säga. Det var lika roligt att tävla för jämnar. Men de internationella tävlingarna i Gråkallen invid Trondheim 1933 hör till de absolut bästa och trevligaste jag var med om. Allt var så välordnat, att det var en riktig fest för oss deltagare. Det var 217 man som ställde upp, och då jag själv blev 5:e man i kombinerat efter att ha

legat 7:a efter terrängen kunde jag inte vara annat än belåten. Det diplom som jag fick för denna prestation, räknar jag som ett av de värdefullaste pris jag erövrat under min aktiva tid. Som ett litet bevis för vilket intresse backhoppningen omfattas med i Norge kan jag nämna att det i Gråkallen finns fem skidbackar alldeles intill varandra.

- Och bästa tävlingen?

- Konstigt nog ingen av de kombinerade, som var min specialite, utan 50 km loppet i Sollefteåspelen 1935 då jag blev 5:e man i den mördande konkurrensen. Trots att jag tog det rätt lugnt under första 2-milsrundan fick jag bara stryk med två minuter av Elis Wiklund, året förut europamästare och året därpå olympisk segrare på samma stäcka, som det här var frågan om. Jag har aldrig någon gång varken före eller efter känt sådan åkglädje som denna gång. Jag kunde faktiskt inte åka mig trött. Synd bara att jag inte vågade ta i för fullt på första varvet.

- Största besvikelsen?

- Visst har jag fått uppleva många besvikelser som idrottsman, men nu så här efteråt har man glömt dessa och kommer ihåg enbart de trevliga minnena. Men en sak som länge grämer mig var att jag aldrig lyckades bli svensk mästare trots att det var så nära några gånger. Det kan kanske tyckas som om jag var närmast 1931 i Umeå, men enligt min egen uppfattning var jag minst lika nära det åtrådda tecknet såväl i Hudiksvall 1929 som i Arvika 1930. Dessa gånger misslyckades jag halvt om halvt i terrängen i motsats till i backen i Umeå. I Hudik krånglade ena bindningen – mot slutet blev jag tvungen att åka enbart med skonäbben instucken i hållan – vilket jag förlorade åtskilliga minuter på. Jag tyckte att det åtminstone rörde sig om 10 minuter och eftersom jag fick stryk av segraren Otto Hultberg med endast 8 minuter och var bättre än denna i rena backåknningen, så hade jag haft en upplagd chans om allt gått helt. Och likadant krånglade det i Arvika.

Med våra dagars fasta bindningar skulle inte dylika tråkiga malörer kunna inträffa.

Och, säger Erik, så var det inte alls fråga om någon friskning i backmomentet i Umeå. Jag startade bland de sista, och spåren i överbacken blev allt snabbare och snabbare med den följden att längderna också ökade. Rylander t.ex. som startade hoppade 21 meter, men när Axel Östrand, som jag slagit med 6 min. i terrängen friskade i med 32 meter, ett hopp strax före mitt första, tänkte jag att det inte gick att bara maska åt mig mästerskapet och utan att ta i allt för hårt landade skidorna på 31,5 m. Balansen var prima och jag hade rest upp mig och allting, då skidorna plötsligt saxade på isen nere vid planet och jag slog runt.

Det var förresten mycket nära att jag aldrig skulle ha kommit med i Umeå tävlingen, då den buss som förde oss till starten för längdmomentet, återvände på en gång, med påföljd att jag aldrig hann få ur mina vallor, tävlingsdräkt o.s.v. Jag hade lite klister i botten på skidorna, och på de minuter som återstod till starten skulle gå, hann jag få låna lite brathlie, som jag blandade in i klistret. Den tjocka jumpern som jag hade på mig, vågade jag inte släppa ifrån mig, utan körde hela loppet i densamma. Hur konstigt det än låter hade jag bland de bästa smorningarna, när de övriga inte kom någon väg i motbackarna, klättrade jag som en fluga.

Mycket mer skulle kunna berättas av och om Erik Hagström. Vi hoppas dock att ni läsare genom dessa rader fått en liten inblick i allt det angenäma som idrotten skänkt den store lille eleganten.

En praktpojke som våra dagars idrottsmän har mycket att lära av.

Noteras att Erik Hagström var även en duktig fiolspelarare.

Texten är hämtad ur Söderhamns IF 50 år

Författare: Pen. (Roland Mårtensgård)

Resultatet av Quiz tävlan.

Rätta svar:

1.B, 2.C, 3.D, 4.D, 5.D 6.C
7.B 8.C 9.C 10.D 11.C 12.D
13.A

Vi i redaktionen gjorde ett försök för att få se hur många av våra medlemmar skulle lösa quiz:en från förra numret av Idrottsminnen och skicka in svaren till oss.

Vi kan nu konstatera att endast 1 medlem skickade in sitt resultat, med nästan alla rätt.

Vinnaren **Siv Wallin** från Söderala får 2 st Sverigelotter hemskickade tillsammans med Idrottsminnen Nr.4 - 2017.

Grattis Siv från redaktionen i HIHS.

**Vi kan redan nu meddela att
Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskaps
årsmöte 2018 kommer att hållas i
Bollnäs.**

Plats: Kämpens hembygdsgård

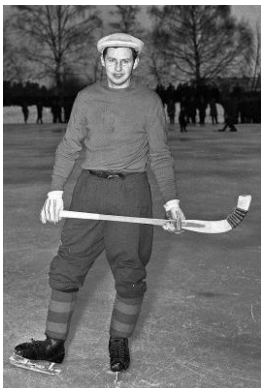
Tid: tisdagen 27 februari kl.19:00

Årsmöteshandlingarna kommer att finnas under vår
hemsida www.HIHS.se i god tid.

Alla medlemmar är välkomna till Kämpens.

Söndagen då "Snoddas" slog.....

Gösta "Snoddas" Nordgren har slagit igenom i många grenar, mest känd för "Flottarkärlek" i karusellen, men också inom bandyn.

Bandymatchen mellan Ala IF- IK Hüge söndagen den 17 januari 1960 som spelades på Olympion eller Alavallen som nu har blivit namnet på Ala IF:s hemmaplan, blev ingen höjdare, vare sig för Ala IF eller Gösta "Snoddas" Nordgren.

Seriefavoriterna IK Hüge var det bättre laget, men Ala spelade tufft och tätt och hade 0-0 i pausen, så långt hade Alas försvarare med centerhalven "Snoddas" Nordgren hållt stängen.

Men efter pausen började målen rulla in för Hüge och "Snoddas" tände till. Blev utvisad av domaren, den legendariske fotbollstränaren Calle Nilsson från Söderhamn som dömde tillsammans med en annan legendar inom Söderhamnsidrotten Helmer "Lecka" Nilsson. "Snoddas" blev utvisad 5 min för brutalt spel och efter att han suttit av de 5 min fortsatte sångaren att spela på den övre gränsen för det tillåtna. Fick en anmodan av domaren Calle Nilsson att lugna ner sig, men det hjälpte inte.

Calle Nilsson berättade själv.

-Han kritiserade hela tiden mina domslut. Undrade vem jag hade fått domarkortet av och hade synpunkter på allt, då plockade jag av honom i 10 min.

När sedan Calle Nilsson talade om för "Snoddas" att han var klar för spel, fick han till svar "jag står väl här hur länge jag vill"

Direkt efter slutsignalen, åkte "Snoddas" fram till Calle Nilsson och bad att få se domarkortet – eller har du inget, var kommentaren.

Calle Nilsson svarade då att "Snoddas" stod under reglemente även efter matchen. Att han skulle passa sig.

Då small det!

Ett knytnävsslag rakt på hakan och palaver givetvis.

Även efter matchen när domarna skall kliva in i bilen och fara hem, gick "Snoddas" förbi. Då yttrade sig "Snoddas" till min kollega "Lecka" Nilsson.

"Passa dig du också så du inte får en smäll"

"Snoddas" Nordgren hade en helt annan bild av händelsen, jag tog domaren under hakan, något slag var det aldrig frågan om.

Hur slutade då denna historia:

Calle Nilssons rapport till Hälsinglands Bandyförbund renderade "Snoddas" Nordgren 1 månads avstängning. Men Calle Nilsson tyckte det var alldeles för lite, och vände sig till Svenska Bandyförbundet, de förlängde straffet med 1 månad till.

IK Huge vann matchen med 4–0

Uppgifterna är hämtade ur Calle Nilsson textarkiv.

Lars Hedlund

Vid genomgång av vårt medlemsregister, konstateras att ett fåtal medlemmar **ännu inte** betalat sin medlemsavgift för 2017 till Hälsinglands Idrottshistoriska sällskap.

Vilket vi förmodar enbart beror på ett förbiseende.

Den årliga studieresan är avslutad.

Deltagarrekord (32 st) blev det denna gång när medlemmar från Järvsö, Korskrogen, Forsa, Hudiksvall, Njutånger, Enånger, Norrala, Söderhamn och Bollnäs hade stigit på bussen som styrde mot Stockholm. Vi började med att äta lunch i Frösunda hos Hudiksonen Magnus Olofsson, en bra början på idrottsresan.

2 fotbollsprofiler: Bosse Andersson och Rune Olsson

Sedan styrde bussen ut mot Kaknäs för att besöka Djurgårdens träningsanläggning. DIF ställde upp med Sportchefen Bosse Andersson och Klubbchefen Henrik Berggren.

Dessa båda berättade hur Djurgården fungerar och hur Djurgården skall utvecklas i framtiden. Efter Djurgårdsbesöket åkte sällskapet vidare mot Tele2 arena för att titta på matchen Hammarby – IFK Göteborg, matchen slutade med Hammarbyseger 2–1 inför drygt 20 000 åskådare.

Direkt efter matchslut ut till Bosön, där vi hade vår övernattnig. Efter en god frukost på Bosön fick vi möjlighet att gå en guidad tur runt Bosön tillsammans med Sofia Hast, en mycket uppskattad rundtur.

Bild från Bosöns strand.

Efter detta bar det av till Friends Arena där vi lunchade på Gre-No-Li, en restaurang med fotbollsanknytning. Sedan hade vi nöjet att träffa den alltid lika glade Jonas Nystedt på SvFF, han berättade om Friends Arena och SvFF:s syn på att alla skall få delta oavsett kön, nationalitet, religion, funktionsnedsättning m.m.

Alla är olika - olika är bra. Vi hann få lite inside av Peter Wettergren (Ass.fk) inför de avslutande matcherna i VM-kvalet också, innan vi tackade Jonas för en mycket bra information.

Sedan bar det av mot Friends arena, där Sune Hellströmer (fd.GS i SvFF) tog emot och visade oss runt på arenan. Många av deltagarna hade aldrig varit på Friends så det blev en lyckad visning av Sune. När vi var i omklädningsrummet för landslaget står spelarnas efternamn på deras skåp.

Nu står det "**Olsson**" på ett skåp.

Frågan dök upp, kan det vara Rune från Enånger eller Stig från Norrala ?? Det var Martin Olssons skåp

Efter studiebesöket styrdes bussen mot Uppsala, där träffade vi Petter Hansson (fd. landslagsspelaren från Söderhamn) numera Akademichef för Sirius ungdomsverksamhet. Han bjöd på kaffe och berättade hur Sirius ungdomsverksamhet bedrivs och varför Sirius allsvenska lag går så bra i allsvenskan.

Efter besöket hos Sirius styrde bussen mot Hälsingland. Det blev ett litet stopp i Gävle Bro sedan blev det avsked i Söderhamn och Hudiksvall. Många roliga minnen fick vi av studieresan, tror nog att alla blev nöjda och belåtna.

Kan nämna att alla personer som vi anlidade:

Bosse Andersson, Djurgården, **Sofia Hast**, Bosön, **Jonas Nystedt**, SvFF, **Sune Hellströmer**, SvFF och **Petter Hansson**, Sirius fick gåvor av Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskapet i form av:

Kaffe som var sponsrad av **Guldrutan**, Söderhamn och videofilmer som var sponsrad av **Glada Hudik-teatern**. Uppskattade gåvor.

Ps. Vill ni läsa mer om resan finns ett dokument på vår hemsida www.HIHS.se

Lars Hedlund

Idrott för alla – hela livet!

Gävleborgs
IDROTTSFÖRBUND

www.strategi2025.se

SISU
Idrottsutbildarna

Hälsingeguldet kommer inte att läggas ner!!

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap (HIHS) i samarbete med **Hälsinglands Sparbank** kommer i fortsättningen att årligen dela ut **Hälsingeguldet**, stipendiet till Hälsinglands bästa idrottsbragd.

HIHS har bildat en kommitté som kommer att jobba med detta projekt under oktober/november/december månad.

Kommittén i HIHS som jobbar med detta projekt är: Sune Nord, Lars Hedlund, Erik Wiger, Conny Forsell och Anders Skoglund. Där Sune Nordh är sammankallande i kommittén.

En av projektets viktigaste fråga var om HIHS kunde knyta någon sponsor till Hälsingeguldet.

Efter ett besök hos **Hälsinglands Sparbank** där vi träffade Anna-Karin Edeborg, Marknadschef på sparbanken, kunde vi Anders Skoglund och undertecknad några dagar senare få ett klartecken för ett avtal om samarbete när det gäller Hälsingeguldet.

Då var det bara att börja jobba. HIHS har sänt ut förfrågan till specialdistriktsförbunden för att på så sätt få in nomineringar till 2016 års stipendiat.

Tanken är att utdelning av 2016 års stipendiet skall ske innan årsskiftet. HIHS kommer även att ta hjälp av Hälsinglands sportreportrar för att få fram kandidater till nomineringen.

Jury som sedan jobbar med nomineringen och till slut utser vinnaren av Hälsingeguldet, kommer att bestå av representanter från HIHS och en representant från Hälsinglands Sparbank.

För att kunna nomineras till Hälsingeguldet skall följande uppfyllas:

- Aktiv Idrottsman eller kvinna som är fostrad i och känd för sin koppling till Hälsingland
- Aktivt lag som är känt för sin koppling till Hälsingland
- Att under året ha presterat något extra nationellt eller internationellt i tävlingssammanhang, i seniorklass.

Som sagt, nu har specialdistriktsförbunden anmält in till HIHS, vilka kandidater som de anser har en god möjlighet att erhålla Hälsingeguldet 2016.

Idrotterna är: Bandy, Skidor, Orientering och Motorcykel.

Så nu är dags för juryn att börja arbetet med att jämföra deras idrottsprestation under 2016 och till slut utse vinnaren av Hälsingeguldet 2016.

Platsen för utdelningen av Hälsingeguldet blir med all sannolikhet någon bandymatch på Hällåsen, Ön eller Sävstaås i slutet av december månad.

Här får vi den största publiciteten vid utdelningen !!

Lars Hedlund

Ett stort Tack till **Hälsinglands Sparbank** som HIHS samarbetar med när det gäller utdelning av Hälsingeguldet.

Anna Karin Edeborg är Hälsinglands Sparbanks representant i juryn för Hälsingeguldet.

Skidorna som "byggde" på luft...

Idrottshistoria handlar mestadels om idrottsmän och idrottskvinor, om deras bragder och segrar eller om prestationer som på något sätt legendariskt kvalat in för att bevaras för eftervärlden.

I dag tar vi ett annat grepp. Nu ska det handla om skidor; inte om sporten skidor utan istället om själva skidorna. Få svenska idrottsprodukter – om man ser dem var och en under sin egen tidsepok – har nått en så världsomspännande ryktbarhet som Six-Je-Elit. Det vill säga skidorna från Sundins skidfabrik i Hudiksvall som från mitten av 60-talet och en bit in på 70-talet var lite av längdåkningens "Rolls Royce".

Det var Eric Sundin, sedermera pionjär och innovatör inom den hydrauliska industrin, som grundade och drev Sundins skidfabrik. Han kom till Hudiksvall från Arbrå 1927 och startade skidtillverkning i mindre skala i en fastighet invid den s.k. "Hudiks backe" vid dåtida norra utfarten.

1936 fick Eric Sundin möjlighet att köpa den stora fastigheten på Varvet där bl.a. Barnängens kemisk tekniska fabrik huserat. Det blev början till en industriepok som saknar motstycke på det lokala planet och som nådde världsrykte med sina skidor och senare genom sina hydrauliska produkter.

Skidtillverkning hade redan tidigare funnits i Hudiksvall där Mikael "Mickel" Larssons i Grottgränd var mest känt och där också Kalle Nordin drev någon form av skidtillverkning på Västra Tullgatan. I vilken omfattning är osäkert. När "Mickel" Larsson flyttade till Tallåsen 1939 var Sundins ensam herre på täppan och utvecklade en industri som växte från cirka 15 anställda till över 100 under de gyllene åren.

När Sundins stängde ner skidtilverknningen 1989 hade omkring 6 miljoner par skidor hyvlats och limmats i fabriken.

Sundins skidfabrik var en institution i Hudiksvall. Och deras skidor blev ett begrepp. Sundins tillverkade många olika typer av skidor, inte bara tävlingsskidor utan också bland annat tur-, terräng- och faktiskt också alpina skidor, eller slalomskidor som det då hette. Dessa hade skruvad stålkant – men så skulle det ju vara på den tiden.

Fabriken är ju på sitt sätt också ett stycke idrottshistoria, främst genom sin koppling till dåtidens skidkung Sixten Jernberg, och för det starka varumärket Six-Je-Elit, som de mest exklusiva tävlingsskidorna hette.

Six-Je-Elit var en utveckling av den redan framgångsrika Speedwood-skidan. Sundins var förmodligen först i världen med att ersätta en del av skidornas tråkärna – med luft!

Skidtilverkarna jagade redan på den tiden gram för att få skidorna så lätta som möjligt utan att äventyra spänsten och styrkan. Det här löste Sundins genom att plocka bort det redan lätta balsaträet ur skidans inre och ersätta det med luftkanaler.

Om man jämför varje generations skidor var för sig anses Six-Je-Elit vara en de bästa tävlingsskidorna som någonsin gjorts. Att skidorna inte på en enda punkt skulle kunna konkurrera med dagens tävlingsskidor är en annan sak.

Sju OS-guld, fyra VM-guld och ett stort antal silver- och bronsmedaljer bärgades på dessa skidor, för att inte tala om alla medaljer i SM-historien, fram till 1974 då platen gjorde sitt obarmhärtiga intåg i skidspåren...

Det var verkligen inte bara Sixten Jernberg – och Toini Gustafsson – som åkte på Sundins skidor utan bland andra också Janne Stefansson, Finnskoga-Lasse, Ragnar "Föllinge" Persson och ett stort antal av de andra skidnationernas storåkare.

Det som började med "Hudik-trion" Martin Matsbo, Nisse Englund och Herbert Sehlberg i början på 30-talet och fick sin gyllene tid med Sixten Jernberg på 60-talet räckte ända fram till bland andra Thomas Magnuson, Lars Göran Åslund, Eva Olsson och hela det framgångsrika Delsbo-stallet i början på 70-talet.

I Hudiksvall brukade man lite surt konstatera att den ende som aldrig åkte på Sundins skidor var Assar Rönnlund. Men det var förstås en – om än liten – överdrift...

Sixten Jernberg var som produktutvecklare och försäljare knuten till Sundins i 18 år.

Genom de internationella skidjättarnas intåg i början på 70-talet var träskidornas tid räknad.

Sixten Jernberg var Sundins stora affischnamn.

Även Sundins försökte etablera sig på den nya plastmarknaden, men de svenska skidtillverkarna, däribland också Edsbyverken, fick allt svårare att konkurrera. Och 1989 lastades alltså det sista skidparet ut från Sundins.

En ny tid och en ny produkt tog över. Hydrauliken hade utvecklats och Sundins blev Sunfab.

Lars Gösta Larsson

Bli Medlem i Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap !!

Du som läser detta, har du någon i din kamratkrets som vill bli medlem i Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap, då skall ni göra följande:

Betala in 100:- till HIHS Bankgiro: 273–0133,
glöm inte att ange betalningsavsändare eller
Swisha till 123 038 81 65

Sedan skickar ni ett mail eller kontaktar Owe Flodin med ert namn och adress.

Mobil: 070 -569 08 31,

E post: oweflodin45@gmail.com

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap (HIHS)

besöker den 13 december Glysishallen i Hudiksvall, för att visa upp för hockeypubliken vad HIHS verkliga uppgift är. Det görs också möjlighet för medlemmar i HIHS att få fri entré till hockeydrabbningen mot Gripen HC. Hudiksvalls Hockey är generösa och bjuder HIHS på 20 fribiljetter till matchen som börjar kl.19:00

Du som är medlem i HIHS kontakta:

Anders Skoglund 070–690 93 01
eller

Leif Styrman 070-229 93 00
för eventuella fribiljetter.

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap tackar Hudiksvalls HC för att vi får komma in till hockeypubliken och visa vad vi gör.

Stort Tack och Lycka till, säger vi från HIHS.

En fotbollsprofil har gått bort ...

Rolf Jansson, Färila har lämnat oss.

Rolf var en känd fotbollsperson inte bara i Hälsingland, utan även i övriga fotbollssverige. Rolf var också en anlitad person av Svenska Fotbollförbundet i olika uppdrag, var även ett flertal gånger överledare för SvFF:s ungdomslandslag.

Rolf var ordförande i Hälsinglands FF från 1984 till 2001 och han var även ordförande i Hälsinglands SISU/Distrikt mellan åren 1987 till 2006. Rolf Jansson blev 85 år.

Lars Hedlund

*Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap
önskar våra medlemmar en God Jul och
ett Gott Nytt År!!*

/HIHS styrelse och redaktion

Gör ett besök i Glada Hudik

Här finns den unika miljön och Sveriges gladaste handelsstad med ett 80tal butiker, restauranger och caféer mitt i centrum.

